

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาถึงความพึงพอใจต่อค่าทดแทนในการเวนคืนที่อยู่อาศัย กรณีศึกษาโครงการระบบทางด่วนสายรามอินทรา-อาจณรงค์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางดำเนินการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตที่ทำการศึกษา

1. กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่ถูกเวนคืนที่อยู่อาศัยอันเนื่องมาจากความต้องการที่ดินเพื่อก่อสร้างโครงการทางด่วนสายรามอินทรา-อาจณรงค์ ซึ่งมีระยะทางการก่อสร้าง 18.7 กิโลเมตร มีสิ่งปลูกสร้างที่รื้อถอนได้และรื้อถอนไม่ได้รวม 2,726 หลัง

2. เนื่องจากทำการศึกษาภายหลังจากที่โครงการก่อสร้างสำเร็จลุล่วงแล้ว ประชากรส่วนใหญ่ได้ทำการย้ายที่อยู่อาศัยออกจากถิ่นฐานเดิมแล้ว ข้อมูลรายชื่อ-นามสกุล ของผู้ที่ถูกเวนคืนได้รับความร่วมมืออันดีจากเจ้าหน้าที่การทางพิเศษ ฯ เพื่อประโยชน์ของการวิจัยโดยเฉพาะ ประกอบกับสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กรุณาค้นหาที่อยู่ ในปัจจุบันของประชากรเหล่านี้ให้

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากข้อมูลของโครงการทางด่วนรามอินทรา-อาจณรงค์ ที่การทางพิเศษ ฯ ได้เก็บไว้เป็นข้อมูลรวมของที่ดินที่ถูกเวนคืน จึงมีข้อมูลทั้งที่ดินว่างเปล่า ที่ดินรวมสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งอาจจะเป็นตึกแถว ทาวน์เฮาส์ บ้านเดี่ยว อาคารพาณิชย์ ซึ่งผู้วิจัยจะต้องใช้ดุลยพินิจสังเกตข้อมูลจากจำนวนเนื้อที่ดินทั้งหมดก่อนถูกเวนคืนว่ามีจำนวนเท่าใด ซึ่งน่าจะเป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มประชากรที่ศึกษา

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

จากขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษาคั้งนี้ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรจากโครงการก่อสร้างทางด่วนสายรามอินทรา-อาจณรงค์ ที่ถูกเวนคืนที่อยู่อาศัย/ที่ว่าง

การกำหนดขนาดประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป้าหมายที่จะศึกษาคือ ประชากรที่ถูกเวนคืนที่อยู่อาศัยในโครงการก่อสร้างทางด่วนสายรามอินทรา-อาจณรงค์ ซึ่งมีสิ่งปลูกสร้างที่รื้อถอนได้และรื้อถอนไม่ได้รวม 2,726 หลัง โดยกำหนดขนาดประชากร 270 ตัวอย่าง ตามการกำหนดของ Herbert Arkin and Raymond R. Colton ที่ขอบเขตความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ โดยมีความผิดพลาดของความแม่นยำ ± 5 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนขนาดของตัวอย่างที่ทำการศึกษาตามจำนวนของประชากรที่ขอบเขตความเชื่อมั่น 95 % โดยมีความผิดพลาดของความแม่นยำ ± 5 %

ขนาดของประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1,000	244
2,000	278
3,000	261
4,000	299
5,000	303
10,000	313
20,000	318
50,000	321
100,000	32
>500,000	322

ที่มา : Herbert Arkin and Raymond R. Colton Tables For Statisticians. (New york : Barnes & Nobels , Inc., 1963) pp. 151-152)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม โดยสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และมีการสัมภาษณ์ผู้ที่ถูกเวนคืนที่ดิน ตลอดจนผู้ที่มีความรู้เกี่ยวข้องกับการเวนคืน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน และมีความมั่นใจมากขึ้น

กำหนดโครงสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์โดยมีแนวทางจากแนวคิดทางด้านความต้องการที่อยู่อาศัยและการเลือกแหล่งที่อยู่อาศัย การย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่อาศัยและที่ทำงาน ความพึงพอใจในชีวิตของมนุษย์และการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปมีตัวแปรหลักที่ต้องการทราบ คือ เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษา อาชีพ รายได้

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการถูกเวนคืน มีตัวแปรสำคัญคือทรัพย์สินที่ถูกเวนคืน การได้มาของบ้านที่ดิน ลักษณะของการถูกเวนคืนบางส่วนหรือหมดทั้งแปลง สถานที่ตั้งของทรัพย์สินที่ถูกเวนคืน ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บเงินเพื่อซื้อบ้าน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการย้ายที่อยู่อาศัย มีตัวแปรที่สำคัญคือที่ตั้งของบ้านหลังใหม่ ราคาบ้านหลังใหม่ การวางแผนการย้ายที่อยู่ ระยะเวลาในการหาบ้านใหม่ ประเภทของบ้านหลังใหม่และเหตุผลที่เลือกที่อยู่อาศัยแห่งใหม่

ส่วนที่ 4 เงินค่าทดแทน มีตัวแปรที่สำคัญ คือระยะเวลาที่รอคอยเงินค่าทดแทนหลังจากที่ทางราชการแจ้งให้ทราบว่าที่ดินถูกเวนคืน ความคิดเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาในการจ่ายเงินค่าทดแทน จำนวนเงินค่าทดแทนที่ได้รับก่อนการย้ายที่อยู่อาศัย และจำนวนเงินทั้งหมดที่ได้รับเป็นค่าทดแทนทรัพย์สิน

ส่วนที่ 5 การจ่ายเงินซื้อบ้านหลังใหม่ มีตัวแปรที่สำคัญ คือ เงินค่าทดแทนที่ได้รับจากการถูกเวนคืนบ้านเพียงพอในการซื้อบ้านหลังใหม่หรือไม่ สาเหตุที่เพียงพอและไม่เพียงพอในการซื้อบ้านใหม่ การจ่ายเงินซื้อบ้านเป็นเงินสดหรือเงินกู้ อัตราดอกเบี้ย จำนวนเงินที่ต้องจ่ายเพิ่มในการซื้อบ้านใหม่ ความเห็นเกี่ยวกับค่าทดแทนที่ได้รับจากการเวนคืนเหมาะสมหรือรัฐควรจ่ายเพิ่มขึ้นจากที่ได้รับเท่าไร และด้วยเหตุผลอะไร

ส่วนที่ 6 การอุทธรณ์ มีตัวแปรสำคัญ คือ ผู้ตอบแบบสอบถามอุทธรณ์หรือไม่ ระยะเวลาที่ใช้ในการอุทธรณ์ได้รับเงินเพิ่มขึ้นจากการอุทธรณ์หรือไม่ พอใจในคำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์หรือไม่ ถ้าไม่พอใจฟ้องศาลหรือไม่ ได้รับเงินเพิ่มขึ้นหรือไม่จากการนำคดีขึ้นสู่ศาล และระยะเวลาที่ใช้ในการฟ้องศาล

ส่วนที่ 7 ความเดือดร้อน มีตัวแปรสำคัญ คือ ความเดือดร้อนในระยะแรกที่ถูกเวนคืนบ้าน บุคคลที่ได้รับความเดือดร้อน เดือดร้อนเพราะเหตุใด หากถูกเวนคืนบางส่วนต้องการให้ถูกเวนคืนทั้งแปลงหรือไม่ เจ้าหน้าที่ของรัฐให้ข้อมูลและให้บริการดีหรือไม่ และไม่พอใจในเรื่องใดบ้าง

ส่วนที่ 8 ความพึงพอใจ มีตัวแปรสำคัญ คือ มีความพึงพอใจในบ้านหลังใหม่หรือไม่ สาเหตุแห่งความพอใจ สาเหตุแห่งความไม่พอใจ ลักษณะของบ้านหลังใหม่ดีกว่าเดิม เหมือนเดิมหรือด้อยกว่าเดิม ความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐเมื่อถูกเวนคืนที่ดินในด้านใดบ้าง และข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่ต้องการให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการเวนคืนทราบหรือปรับปรุงแก้ไข เช่น การเคหะแห่งชาติ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย สำนักงานกลางประเมินราคาทรัพย์สินกรมที่ดิน หรือหน่วยงานอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของพื้นที่ที่ทำการศึกษ แบ่งเป็นข้อมูล 2 ชนิด คือ

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) หมายถึง ข้อมูลหรือเอกสารหลักฐานที่เขียนบันทึกออกมาจากข้อมูลที่เป็นหลักฐานเดิมอีกที เช่น รายงาน การวิจัย
2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) โดยใช้การรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากภาคสนาม ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากประชากรที่ทำการศึกษา โดยมีเครื่องมือช่วยในการศึกษา คือ แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะนำมาแปรรูปในรูปตัวเลข โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC (Statistical Package for Social Sciences) ในการประมวลผลข้อมูล

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ส่วนใหญ่จะประกอบด้วย ค่าอัตราส่วนร้อยละ ค่าต่ำสุด-สูงสุด

การนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย จะนำเสนอในรูปการพรรณนาประกอบตาราง แผนภูมิ และรูปภาพ

